Hol a szülő szerepe a tanulásban?

Előadó: Hanula Erika

A tanulás nem az iskolában kezdődik, hanem otthon, a mindennapi mintákban

az iskola szerepe

az otthon szerepe

Hogyan adhatja meg a szülő az alapokat?

- A biztonságos, támogató környezetet nyújt
- rutinokat, szokásokat és következetességet alakít ki
- A szülő mint modell: mit tanul a gyerek a szülő viselkedéséből?

végrehajtó funkciók

mindset

érzelmi támogatás

végrehajtó funkciók

végrehajtó funkciók

Azok a képességek, amelyek segítenek a gyereknek irányítani a viselkedését, figyelmét és gondolkodását. Ide tartozik:

- **Figyelemirányítás** – képes egy dologra koncentrálni, kizárni a zavaró tényezőket
- **Munkamemória** – megjegyezni és használni az információkat
- **Tervezés és szervezés** – előre gondolkodni, lépéseket megtervezni
- **Önszabályozás** – kezelni az érzelmeket, impulzusokat
- **Rugalmasság** – alkalmazkodni, ha valami nem a terv szerint alakul

Hogyan fejleszthetők ezek otthon?

Figyelem és fókusz fejlesztése

Közös játékok: memóriajátékok, puzzle, építőkocka

Tanulási helyzetekben: rövid, fókuszált szakaszok (10–15 perc), majd mozgásos szünet

„Figyelemváltó” gyakorlat: pl. egy feladat közben hirtelen váltani tevékenységet, majd visszatérni

Hogyan fejleszthetők ezek otthon?

Tervezés és szervezés

Közös napirend-készítés: a gyerek bevonása a döntésekbe („Mikor szeretnéd megcsinálni a házit?”)

Feladatok lebontása: „Mi az első lépés? És utána?”

Heti családi tervező tábla – vizuális segítség a következetességhez

Hogyan fejleszthetők ezek otthon?

Önszabályozás és érzelemkezelés

„Stop és gondolkodj” játék: ha valami bosszantja, előbb vegyen egy mély levegőt, mielőtt reagál.

Felismerni és megnevezni az érzéseket.

Szülői modell: ha a szülő is kimondja, hogyan kezeli a nehézséget *(„Most dühös vagyok, ezért veszek egy nagy levegőt”)*

Hogyan fejleszthetők ezek otthon?

Rugalmasság és kitartás

Közös problémamegoldás: „Mi mást próbálhatnánk ki?”

Hibázás normalizálása: „Ez most nem sikerült, de mit tanultunk belőle?”

Kis célok kitűzése és megünneplése

A megfelelő mindset kialakítása

A megfelelő mindset kialakítása

A fix és növekedési szemlélet közötti különbség.

A dicséret és visszajelzés hatása a gyerek önképére.

Hogyan reagáljunk a kudarcokra és nehézségekre?

A szülői kommunikáció hatása

A dicséret szerepe

A teljesítmény helyett az **erőfeszítés** dicsérete fejleszti a növekedési szemléletet.

- Fix szemléletet erősítő dicséret: *„De okos vagy!”*
- Növekedési szemléletet erősítő dicséret: *„Látom, mennyit dolgoztál ezen.”*

A dicséret legyen **konkrét** és **hiteles**, ne általános.

A hibákhoz való viszony

Pozitív hibakultúra

A hibák a tanulás **természetes** részei, nem kudarcok.

A szülő **modellként szolgálhat** a hibakezelésre: *„Ezt most elrontottam, de tanulok belőle.”*

Fontos, hogy a gyerek **ne féljen próbálkozni**, mert a hibázás lehetőséget ad a fejlődésre.

A „még nem” ereje

A **„nem tudom”** helyett a **„még nem tudom”** kifejezés segít a gyereknek hinni a fejlődésben.

A szülői nyelvhasználat formálja a gyerek belső párbeszédét!

„Hogyan fogalmaznád át ezt a mondatot növekedési szemléletben?”

„Nem tudom megcsinálni.” →

„Hogyan fogalmaznád át ezt a mondatot növekedési szemléletben?”

„Nem tudom megcsinálni.” → „Még nem tudom megcsinálni, de gyakorlok.”

„Hogyan fogalmaznád át ezt a mondatot növekedési szemléletben?”

„Nem tudom megcsinálni.” → „Még nem tudom megcsinálni, de gyakorlok.”

„Ez túl nehéz.” →

„Hogyan fogalmaznád át ezt a mondatot növekedési szemléletben?”

„Nem tudom megcsinálni.” → „Még nem tudom megcsinálni, de gyakorlok.”

„Ez túl nehéz.” → „Ez kihívás, de megpróbálom lépésenként.”

„Hogyan fogalmaznád át ezt a mondatot növekedési szemléletben?”

„Nem tudom megcsinálni.” → „Még nem tudom megcsinálni, de gyakorlok.”

„Ez túl nehéz.” → „Ez kihívás, de megpróbálom lépésenként.”

“Hülye vagyok matekból.” →

„Hogyan fogalmaznád át ezt a mondatot növekedési szemléletben?”

„Nem tudom megcsinálni.” → „Még nem tudom megcsinálni, de gyakorlok.”

„Ez túl nehéz.” → „Ez kihívás, de megpróbálom lépésenként.”

“Hülye vagyok matekból.” → “Többet és/vagy másként kell gyakorolnom.”

Érzelmi biztonság mint tanulási alap

Érzelmi biztonság mint tanulási alap

A gyerek akkor mer tanulni, próbálkozni és hibázni, **ha biztonságban érzi** magát.

A szülői **elfogadás** és **jelenlét** segít abban, hogy a gyerek ne a hibától féljen, hanem a fejlődésre koncentráljon.

A tanulás **érzelmi folyamat** is: a stressz, a félelem vagy a túlzott elvárás gátolja, míg a biztonságos, támogató légkör serkenti.

A bátorítás formái

Verbális bátorítás

Rövid, hiteles, konkrét visszajelzések:

„Látom, mennyit dolgoztál ezen.”
„Büszke vagyok rád, hogy nem adtad fel.”
„Tudom, hogy ez most nehéz volt, de megpróbáltad.”

Kerülni érdemes az üres, általános dicséretet (*„Ügyes vagy!”*), mert **nem ad kapaszkodót** a gyereknek.

A bátorítás formái

Nonverbális bátorítás

Testbeszéd, szemkontaktus, mosoly, érintés – ezek mind megerősítik a gyereket abban, hogy fontos és szerethető.

A szülő jelenléte (pl. **együtt ülni** a gyerekkel tanulás közben, **de nem beavatkozni**) önmagában is támogató üzenet.

A bátorítás formái

A „kísérő” szülő szerepe

A szülő nem megoldja a problémát, hanem **végigkíséri a gyereket** a megoldás felé vezető úton.

Például: *„Mit gondolsz, hogyan tudnád ezt megoldani?”* – ezzel a szülő **felelősséget** és **önbizalmat** ad.

Összegzés

- végrehajtó funkciók
- mindset
- érzelmi támogatás
- gyakorlati megvalósítás

Letölthető anyagok a végrehajtó funkciók fejlesztéséhez:

WWW.MINDENMEGTANULHATO.HU

Köszönöm a figyelmet!

WWW.MINDENMEGTANULHATO.HU